

Skarpe utfall m

– Hans Fredrik Dahl roser David Irvings Goebbels-biografi i eksalterte vendinger, uten å sette forfatteren eller boka inn i en rimelig sammenheng. Dersom Dahl hadde levert sine artikler til en annen vesteuropeisk kvalitetsavis – for eksempel Le Monde i Frankrike – hadde de endt i søppelkurven. Dahls artikler om dette temaet i Dagbladet er uetterrettelige, ukvalifiserte historiefaglige vurderinger.

Av LINN ULLMANN

Dette uttalte Odd-Bjørn Fure – førstemanuensis ved historisk institutt i Bergen – da han presenterte sin pamflett «Kampen mot glemselen: Kunnskapsvakuum i mediesamfunnet» på en pressekonferanse i går. Pamfletten er ikke lang, bare 56 sider, men svært kritisk. Hans Fredrik Dahl kritiseres for sine «uetterrettelige» artikler om David Irving. Dagbladets redaksjon kritiseres for manglende historisk kunnskap og kvalitetskontroll. Og norske historikere kritiseres fordi de ikke engasjerer seg i samfunnsdebatten, og dermed svekker forbindelsen mellom historie og samfunn.

– Norsk offentlighet er i forfall og i fall, konstaterte Fure.

I forfall eller ei: Den norske offentligheten hadde uansett greid å komme seg til Tostrupkjelleren der Fu-

res pressekonferanse fant sted. Et uttall journalister, fotografer, TV-kameraer, historiestudenter og historikere var på plass.

Konsekvent

I sitt åpningsinnlegg påpekte Fure at David Irving konsekvent utelater det systematiske masse mordet på jødene i Goebbels-biografien.

– Hans Fredrik Dahl hevder at utelatelene i boka kan forstås slik at Irving har valgt å beskrive historien fra Goebbels' eget ståsted. Dette holder ikke som argument. Man er aldri sikker på hvem som taler, Irving eller Goebbels.

Irving har, i andre sammenhenger, konstatert at utryddelsesleirene ikke eksisterte. Han setter anførselstegn rundt ordet *gasskammer*, og har dessuten unnlatt å følge opp en del interessante spor, noe som ville ført ham til andre kilder.

Alt dette gjør det klart for meg hvor David Irving står: Han er en kildemaniipulator og en historieforfalsker.

Dahls påstand i Dagbladet om at Irving er «den fremste kildekritikeren innen nazismens historie i dag», vekker følgende respons fra Fure:

– For det første har Dahl ingen egen forskningskompetanse på dette feltet, han har ikke arbeidet med primærkildene. For det andre ser han bort fra at internasjonale kritikere har pulverisert Irvings bruk av kilder. For det tredje synes det ikke å bety noe for Dahl at Irving har ignorert det enorme kildematerialet om utryddelsesleirene.

Fure vil imidlertid ikke inn på *hvorfor* Dahl mener Irving har skrevet en verdifull bok.

– Jeg vil overhodet ikke spekulere over de mange etappene som Dahl må ha gått før han endte opp med Irving som kultfigur, sier han.

Dagbladets rolle

Om Dagbladets rolle i debatten, sier Fure:

– Avisas redaksjon har en forpliktelse til å opprettholde ytringsfrihet og åpenhet, men kan ikke fritas

FOLG SAKEN! Dagbladet

I en artikkel i Dagbladet i fjor beskrev Hans Fredrik Dahl David Irving som en fremragende kildekritiker, og hevdet at hans nye biografi om Joseph Goebbels var en ivers igjennom faglig monografi.

• David Irving er også aktiv i det revisjonistiske historiemiljøet. Han hevder at gasskamrene i Auschwitz aldri har eksistert.

hensynet til etterrettelighet og anstendighet. Det er tvilsomt om en liberal avis skal se det som sin rolle å legitimere David Irving.

Fure mener imidlertid ikke at Dagbladet har endret sitt syn på holocaust.

– Nei, det mener jeg ikke. Min kritikk går ut på at Dagbladets redaksjon har gitt plass til Dahls desinformasjon, som har å gjøre med manglende kvalitetskontroll om faktiske forhold. Det er uheldig om dette foregår over lang tid – særlig tatt i betraktning at Dahl ansees for å være spesialist på nazismen, at han er tidligere kulturredaktør i Dagbladet og mangeårig spaltist i samme avis.

Det overrasker meg at Irving-debatten ikke ble løftet opp på lederplan før et halvt år etter at debatten startet, og da med en halv setning. Riktig nok markerte politisk redaktør John Olav Egeland Dagbladets prinsipielle holdning til nasjonalsocialismen på en utvetydig måte, og han tok samtidig klar avstand fra Irving på ulikt vis.

Jeg er samtidig forundret over at debatten ikke ble nevnt i andre medier, unntatt i Morgenbladet der den fikk utfolde seg.

Den anerkjente historikeren Gordon A. Craig har i The New York Review of Books skrevet en lang, og tidvis positiv, anmeldelse av David Irvings Goebbels-biografi. Hvordan kommenterer Fure dette?

– Craig setter Irving inn i en sammenheng, han forteller hva i boka som er av verdi, og hva som ikke er det. Craig er informert. Dahl er det ikke.

Manglende engasjement

Det er ikke bare norske medier som bekymrer Fure. Han har lite til overs

Dagbladet 26/2 - 95

ot Dahl og Dagbladet

TRIBUNAL: Det vanket hard kritikk mot Hans Fredrik Dahl, Dagbladet og historikermiljøet da Odd-Bjørn Fure (til høyre) presenterte sin pamflett «Kampen mot glem- selen: Kunnskapsvakuum i mediesamfunnet» i går. Til venstre, Universitetsforlagets informasjonssjef Nils Petter Hedemann. Foto: TORE BERGSAKER

for akademikernes manglende engasjement i offentlige debatter.

– Hvordan kan det forklares og forsvares at kun én historiker – Rolf Hobson – engasjerte seg i debatten med Dahl? spør han, og viser til noen årsaker:

– De strenge kildekritiske kravene forutsetter en perfektjonisme som ikke lar seg forene med populære framstillinger. Dessuten er forskningskompetansen på moderne europeisk historie svak i Norge. Det lar seg altså gjøre å forklare historikernes fravær i denne debatten. Det lar seg imidlertid

ikke gjøre å forsvare det. Historikere må intervensere i offentligheten. Kunnskap om moderne europeisk historie må styrkes. Historikere må være med på å bygge opp et kunnskapsforråd i samfunnet. Ellers risikerer vi en generell historieløshet og tap av historisk bevissthet.

Både i pamfletten og på pressekongressen minner Fure om det nye sivilisasjonssammenbruddet i Europa – katastrofen i Bosnia og Kroatia – og det gjentatte forsøket på å utrydde et folk. «Det ble aldri reist en opinion, enn si en mas-

sebevegelse, som kunne bevirke regjeringene til effektive disposisjoner for å stoppe massemorderiene», skriver han – og hevder at de historisk orienterte og kritiske intellektuelle burde bidratt til å utvikle

kunnskap og bevissthet om Europas forrige sivilisasjonssammenbrudd.

– Vi har en generelt dårlig historisk bevissthet her til lands, en svak kritisk årvåkenhet. Dette gjelder først og

fremst historikere. Journalistene kommer som nummer to.

DAHL SVARER
Se neste side

Vil du heidle Berge Furre på 60-årsdagen 13.april?

Til den dagen gir Samlaget ut eit fyldig utval av dei beste og viktigaste foredrag, kronikkane, artiklane og preikene hans og inviterer deg til å bli med på Tabula gratulatoria som følger med boka.

- ❖ Som gratulant vil du få tilsendt boka for kr 198,-
- ❖ Pris i bokhandelen kr 298,-
- ❖ Svarfrist: 3. mars 1997.

 Samlaget

Fyll ut kupongen med BLOKKBOKSTAVAR og send den til:
Det Norske Samlaget v/Rune Skretting, Vestre Torvg. 3,
5015 Bergen. Faks 55 32 00 76

Namn: _____

Adresse: _____

Postnr./stad: _____

Underskrift: _____

